

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო

ბრძანება N 2-840

08/06/2021

ქ. თბილისი

ახმეტის მუნიციპალიტეტში, ალავერდის სამონასტრო კომპლექსის მიმდებარედ, მდ. ხოდაშენისხევის არხზე ნაპირდაცვითი სამუშაოების განხორციელებაზე სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში, გზმ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით, საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ წარმოდგენილია ახმეტის მუნიციპალიტეტში ალავერდის სამონასტრო კომპლექსის მიმდებარედ, მდ. ხოდაშენისხევის არხზე ნაპირდაცვითი სამუშაოების განხორციელების სკრინინგის განცხადება.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, დღევანდელი მდგომარეობით, მოცემულ მონაკვეთში არსებული წყალგამტარი არხი სათანადოდ ვერ უზრუნველყოფს წყლის გატარებას. არხის კედლები მხოლოდ ნაწილობრივად არის მოპირკეთებული და უმეტესწილად დაზიანებულია. მთლიანობაში არსებული მდგომარეობა არაესთეტურად გამოიყურება სამონასტრო კომპლექსის ფონზე, აძლიერებს ეროზიული პროცესების განვითარებისა და არსებული კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის/არქეოლოგიური ობიექტის დაზიანების საფრთხეს. გარდა ამისა, არსებული არხი ორ ნაწილად ჰყოფს სამონასტრო კომპლექსსა და მე-16 საუკუნის აბანოს (არქეოლოგიურ ობიექტს). შესაბამისად მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება გარკვეულ მონაკვეთზე შეიცვალოს მდ. ხოდაშენისხევის მიმართულება, რითიც ის მოცილდება ისტორიულ აბანოს და შესაძლებელი იქნება მისი გაერთიანება სამონასტრო კომპლექსთან. აღსანიშნავია, რომ პროექტი შეთანხმებულია საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოსთან, ხოლო თავად პროექტის ერთ-ერთი მთავარი ინიციატორები ალავერდის სამონასტრო კომპლექსში მოღვაწე სასულიერო პირები არიან, რაც დასტურდება სკრინინგის დოკუმენტაციასთან ერთად წარმოდგენილ დანართებში.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციით დგინდება, რომ საქმიანობის განხორციელების ადგილი მიმდებარეობს ახმეტის მუნიციპალიტეტში, ალავერდის სამონასტრო კომპლექსის მიმდებარედ. საპროექტო ტერიტორია მიმდებარეობს ზ.დ. 435-445 მ სიმაღლეზე. საპროექტო დერეფნის დასავლეთით წარმოდგენილია ალავერდის სამონასტრო კომპლექსი. აღმოსავლეთით სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებია. სამხრეთ და სამხრეთ-დასავლეთ მხარეს გადის ზემო ხოდაშენი-ალავერდი-ქვემო ალვანის საავტომობილო გზა. უახლოესი საცხოვრებელი სახლი მიმდებარეობს ჩრდილო-დასავლეთით 350 მ და მეტი მანძილის დაშორებით.

მდ. ხოდაშენისხევის არხზე ჩასატარებელი ნაპირდაცვითი სამუშაოების საერთო სიგრძე 590 მეტრია. განსახილველი მონაკვეთის წყალგამტარობის გაუმჯობესების, მიმდებარე

ტერიტორიების დატბორვის, ეროზიის, ალავერდის სამონასტრო კომპლექსის/არქეოლოგიური ობიექტების დაცვის მიზნით, გარკვეულ მონაკვეთზე გაყვანილი იქნება ახალი არხი. არხის სიგრძეზე (590 მ), ორივე მხარეს მოეწყობა სამიარუსიანი გაბიონის დამცავი კედელი. ფსკერზე მოეწყობა კომბინირებული - გეოტექსტილის და ქვიშა-ხრემოვანი საგები. ნაპირსამაგრი სამუშაოების ძირითადი ნაწილი შესრულდება წყალმცირე პერიოდში (ჰიდროლოგიური აღწერის ქვეთავში მოცემული ინფორმაციის თანახმად, მდ. ხოდაშენისხევი წყალმცირობა იწყება მაისის ბოლოდან). ამ მხრივ ერთ-ერთი ხელშემწყობი ფაქტორია, რომ მნიშვნელოვან ნაწილზე იგეგმება ახალი მონაკვეთის მოწყობა. შესაბამისად სამუშაოების დასრულებამდე წყლის გატარება მოხდება ძველი არხის საშუალებით. აქედან გამომდინარე წყლის ბუნებრივი ნაკადების მართვა მნიშვნელოვან სამუშაოებს არ საჭიროებს.

დოკუმენტაციის თანახმად, საპროექტო უბანი, რომელიც მდებარეობს ალავერდის სამონასტრო კომპლექსთან წარმოადგენს მდ. ხოდაშენისხევის ძველ ბუნებრივ კალაპოტს, რომელიც ნაწილობრივ გამაგრებულია გაბიონებით. არსებული ბუნებრივი კალაპოტის წყალგამტარუნარიანობის დადგენის მიზნით საპროექტო უბანზე გადაღებულ იქნა მდინარის კალაპოტის განივი კვეთები, რომელთა საფუძველზე დადგენილი იქნა მდინარის ჰიდრაულიკური ელემენტები და მიღებული იქნა კალაპოტში წყლის ხარჯი. დოკუმენტაციაში წარმოდგენილი გათვლები აჩვენებს, რომ ახალი არხისთვის, რომლის დაპროექტებაც დაგეგმილია მდინარის არსებული კალაპოტის მიმდებარედ, შესაძლებელია გამოყენებულ იქნას შემდეგი პარამეტრები: არხის კვეთის ფართობი 30,0 მ², ხოლო სიმაღლე - 3 მეტრი.

სამშენებლო სამუშაოები მოიცავს სამ ძირითად ეტაპს: მოსამზადებელი სამუშაოები, რომლის ფარგლებშიც განხორციელდება ტრასის აღდგენა და დამაგრება, ამასთან არსებული გაბიონის კედლების დემონტაჟი, ტრანსპორტირება და დასაწყობება მითითებულ ადგილას. მიწის სამუშაოები, რომლის პირველი საფეხური მოიცავს ზედაპირიდან მცენარეული ფენის მოხსნას და დამუშავებული გრუნტის შემგომ დასაწყობებას მითითებულ ადგილზე. მეორე საფეხურზე ხდება გრუნტის დამუშავება და საპროექტო არხის კალაპოტში ექსკავატორით და ხელით ადგილზე დაყრას. მესამე საფეხურზე განხორციელდება ადგილზე დაყრილი გრუნტის გადაადგილება, ძველი კალაპოტის ამოსავსებად. რაც შეეხება ხელოვნური ნაგებობების მოწყობას, აღნიშნულ ეტაპზე განხორციელდება არხის ფერდობების გამაგრება ხის ფარებით, არხის ძირის ხელით მოშანდაკება და მისი ძირის საგების მოწყობა ქვიშა-ხრემოვანი მასალით (h=10 სმ). ასევე მოეწყობა გეოტექსტილის საგები, გაბიონის ყუთი N1 (2.0X1.0X1.0), გაბიონის ყუთი N2 (1.5X1.0X1.0), გაბიონის ყუთი N3 (5.0X2.0X0.3). ადგილზე დაყრილი გრუნტის უკუჩაყრა გაბიონის უკან განხორციელდება როგორც მექანიზმით, ასევე ხელით. არხის სიგანე იქნება 14 მ (გაბიონის კედლების ჩათვლით). წყალგამტარი კვეთის მინიმალური სიგანე - 10 მ. არხის სიღრმე - 3 მ. არხის ორივე მხარეს გათვალისწინებული სამიარუსიანი გაბიონის დამცავი კედლები იქნება ქარხნული წესით დამზადებული გალვანიზირებული D-2.7 მმ სისქის მავთულისაგან.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, მოწყობის სამუშაოებისთვის საჭირო ტექნიკა და სატრანსპორტო საშუალებები (ავტოთვიტმცლელი - 4 ერთეული, ექსკავატორი - 2 ერთეული, ბულდოზერი - 2 ერთეული) განლაგდება საპროექტო დერეფნის მიმდებარედ (არხის აღმოსავლეთით, სამონასტრო კომპლექსის და არქეოლოგიური ობიექტებიდან უსაფრთხო მანძილზე). სამუშაოების საწყის ეტაპზე

გათვალისწინებულია ნიადაგის ზედაპირული ფენის მოხსნა და დასაწყობება განცალკევებით, მის შემდგომ გამოყენებამდე. პროექტის მიხედვით ნაყოფიერი ფენის საშუალო სიმძლავრე 30 სმ-ია. მოსახსნელი ნაყოფიერი ფენის საერთო მოცულობა - 1330 მ³. ტერიტორიამდე ტრანსპორტირებისთვის გამოყენებული იქნება ზემო ხოდაშენი-ალავერდი-ქვემო ალვანის საავტომობილო გზა. აღნიშნული გზიდან საპროექტო დერეფნის ცალკეულ უბნებამდე ტექნიკის გადაადგილება რაიმე სირთულეებთან დაკავშირებული არ არის. პროექტის მცირე მასშტაბების გათვალისწინებით სამშენებლო ბანაკის და სხვა მსხვილი დროებითი ინფრასტრუქტურის მოწყობა გათვალისწინებული არ არის. მშენებლობისთვის საჭირო შესაბამისი ფრაქციის ინერტული მასალა შემოტანილი იქნება რეგიონში მოქმედი კარიერებიდან. სამუშაოების დასრულების შემდგომ დემობილიზირებული იქნება ყველა დროებითი კონსტრუქცია. ტერიტორია დასუფთავდება, გატანილი იქნება ნარჩენები და გაყვანილი იქნება ტექნიკა/სატრანსპორტო საშუალებები. ძველი არხის და სხვა დროებით ათვისებული ტერიტორიების ფარგლებში შესრულდება სარეკულტივაციო სამუშაოები. სარეკულტივაციო სამუშაოებში გამოყენებული იქნება წინასწარ მოხსნილი და დასაწყობებული ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა. სამშენებლო სამუშაოები გაგრძელდება 3 თვის განმავლობაში. დასაქმებულთა საერთო რაოდენობა იქნება 10-15 ადამიანი.

პროექტი არ ითვალისწინებს წყლის გამოყენებას ტექნიკური მიზნებისთვის. სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით, წყალი გამოყენებული იქნება ალავერდის სამონასტრო კომპლექსის წყალმომარაგების ინფრასტრუქტურიდან.

ნაპირსამაგრი სამუშაოების ჩატარების პერიოდში ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედება მოსალოდნელია გამოყენებული ტექნიკის ძრავების მუშაობით გამოწვეული ემისიით. რაც შეეხება სტაციონარულ ობიექტებს, სამუშაოების განხორციელების პროცესში მათი გამოყენება არ არის დაგეგმილი. ზემოქმედების წყაროები წარმოდგენილი იქნება მხოლოდ სამშენებლო ტექნიკით, რომლებიც იმუშავებენ მონაცვლეობით. სამშენებლო სამუშაოების განხორციელების ვადებიდან (3 თვე) და გამოყენებული ტექნიკის რაოდენობიდან გამომდინარე ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედება არ იქნება მნიშვნელოვანი.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის მიხედვით, საპროექტო ტერიტორიაზე ხმაურის გავრცელების ძირითადი წყაროა სამშენებლო ტექნიკა. განსახორციელებელი ღონისძიებების მასშტაბებიდან გამომდინარე, ხმაურისა და ვიბრაციის დონეების დადგენილ ნორმებზე გადაჭარბება მოსალოდნელი არაა. ხმაურის გავრცელებას ადგილი ექნება მხოლოდ სამშენებლო სამუშაოების პერიოდში. ამასთან, უნდა აღინიშნოს, რომ სამშენებლო ტექნიკის მუშაობა რეგლამენტირებული იქნება დღის სამუშაო დროით და შესაბამისად ზემოქმედება არ იქნება მნიშვნელოვანი.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, მშენებლობის ეტაპზე მოსალოდნელია სხვადასხვა ტიპის ნარჩენების წარმოქმნა. მათ შორის შესაძლოა წარმოიქმნას სახიფათო ნარჩენები (მაგ. ზეთებით დაბინძურებული ჩვრები, საღებავების ნარჩენები და სხვ.), რომელთა რაოდენობა არ იქნება 120 კგ-ზე მეტი. ასევე მცირე რაოდენობის იქნება წარმოქმნილი ინერტული ნარჩენების რაოდენობა. რაც შეეხება საყოფაცხოვრებო ნარჩენებს, აღნიშნულის შეგროვება მოხდება შესაბამის კონტეინერებში. ტერიტორიიდან საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გატანა მოხდება ადგილობრივ ნაგავსაყრელზე. სახიფათო ნარჩენების დროებითი დასაწყობება მოხდება სამშენებლო მოედანზე ცალკე გამოყოფილ სათავსოში. სამუშაოების დასრულების შემდგომ სახიფათო ნარჩენები მართვის მიზნით

გადაეცემა შესაბამისი ნებართვის მქონე კომპანიას. სამუშაოების დასრულების შემდგომ ტერიტორიები მოწესრიგდება და აღდგება სანიტარული მდგომარეობა.

როგორც აღინიშნა, სამუშაოების საწყის ეტაპზე შესაბამის უბნებზე მოხდება ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა. მოხსნილი ფენა დასაწყობდება ცალკე (არანაყოფიერი ფენისგან განცალკევებით), წყლისმიერი ეროზიისგან მაქსიმალურად დაცულ ადგილზე. სამშენებლო სამუშაოების დასრულების შემდგომ ნაყოფიერი ფენა გამოყენებული იქნება დროებით ათვისებული და დაზიანებული უბნების რეკულტივაციისთვის. სამუშაოების განხორციელების პროცესში წყლის და გრუნტის დაბინძურება დაკავშირებულია ძირითადად გაუთვალისწინებელ შემთხვევებთან: ნარჩენების არასწორი მართვა, ტექნიკისა და სატრანსპორტო საშუალებების გაუმართაობის გამო ნავთობპროდუქტების დაღვრა და სხვა. მსგავსი შემთხვევების თავიდან აცილების მიზნით ტერიტორიაზე დაწესდება შესაბამისი კონტროლი.

ნაპირსამაგრი სამუშაოების ჩატარების ადგილი არ ხვდება ტყით მჭიდროდ დაფარულ ტერიტორიაზე და განცხადების მიხედვით არ ითვალისწინებს ზემოქმედებას მცენარეულ საფარზე. მდ. ხოდაშენისხევის მცირე ზომის ზედაპირული წყლის ობიექტია. იგი არ წარმოადგენს იქთიოფაუნის სახეობებისთვის მნიშვნელოვან საბინადრო ადგილებს. აღსანიშნავია, რომ სამუშაოები იგეგმება წყალმცირე პერიოდში. აქედან გამომდინარე პროექტის განხორციელების შედეგად იქთიოფაუნაზე ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

დოკუმენტაციის თანახმად, გამომდინარე იქიდან, რომ სამშენებლო სამუშაოები იგეგმება კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის მიმდებარედ, განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმობა ვიზუალური გამომწვევი წყაროების მუშაობის მინიმუმამდე შემცირებას. ასევე მიწის სამუშაოები განხორციელდება მომსახურე პერსონალის მეთვალყურეობით, რათა არ მოხდეს განამარხებული არქეოლოგიური ძეგლების შემთხვევით დაზიანება. მიწის სამუშაოების დროს არქეოლოგიური ძეგლების/ნივთების გვიანი აღმოჩენის შემთხვევაში სამუშაოები დაუყოვნებლივ შეჩერდება და ინფორმაცია მიეწოდება კულტურული მემკვიდრეობის ეროვნულ სააგენტოს. სამუშაოები განახლდება მხოლოდ უწყების ნებართვის შემდგომ.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, სკრინინგის განცხადება განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და გადაგზავნილ იქნა ახმეტის მუნიციპალიტეტის მერიაში აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე ან/და მუნიციპალიტეტის ოფიციალურ ვებგვერდზე განთავსების მიზნით. საზოგადოების მხრიდან აღნიშნულ საქმიანობასთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები არ ყოფილა წარმოდგენილი.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, დგინდება, რომ ნაპირდაცვითი სამუშაოების განხორციელებისას მნიშვნელოვანი ზემოქმედება გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე მოსალოდნელი არ არის. პროექტი გარემოსდაცვითი ღონისძიებაა და უზრუნველყოფს, ეროზიული პროცესების გააქტიურების და მიმდებარე ტერიტორიის დატბორვის თავიდან აცილებას. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ აღნიშნული პროექტი ემსახურება კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის/არქეოლოგიური ობიექტის დაზიანებისგან დაცვას.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-6 ნაწილის, ამავე კოდექსის II დანართის მე-9 პუნქტის 9.13 ქვეპუნქტის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ ახმეტის მუნიციპალიტეტში, ალავერდის სამონასტრო კომპლექსის მიმდებარედ, მდ. ხოდაშენისხევის არხზე ნაპირდაცვითი სამუშაოების განხორციელება არ დაექვემდებაროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი ვალდებულია „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-8 ნაწილის შესაბამისად უზრუნველყოს გარემოსდაცვითი ტექნიკური რეგლამენტებით დადგენილი მოთხოვნებისა და გარემოსდაცვითი ნორმების დაცვა;
3. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტს;
4. ბრძანება ძალაში შევიდეს საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
5. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ახმეტის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
6. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N 6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი